

# XVI. HARMOS KÁROLY

## ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI PÁLYÁZAT 2023

### PÁLYÁZATI KIÍRÁS

175 év emlékezete zenében, versben, rajzban...

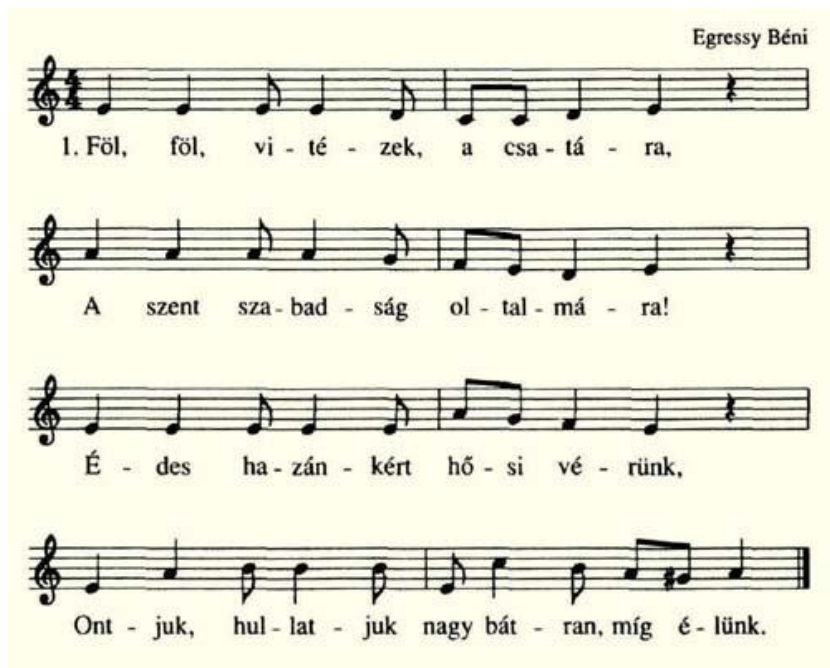
Az 1948-49-es magyar forradalom és szabadságharc

A pályázatra a következő kategóriákban és témákkal lehet nevezni:

#### 1. kategória: óvoda

Téma: **Klapka-induló**

Föl, föl, vitézek, a csatára



Egressy Béni

1. Föl, föl, vi - té - zek, a csa - tá - ra,  
A szent sza - bad - ság ol - tal - má - ra!  
É - des ha - zán - kért hő - si vé - rünk,  
Ont - juk, hul - lat - juk nagy bát - ran, míg é - lünk.

2. Föl, föl, látjátok lobogómat,  
Indulj utánam, robogó had!  
Zeng, dörög az ágyú, csattog a kard.  
Ez lelkesíti csatára a magyart!

3. Híres Komárom be van véve,  
Klapka György a fővezére,  
Büszkén kiáll a csatatérre,  
Hajrá, huszárok, utánam előre!

irodalmi ajánlás:

**Weöres Sándor: Rajta, rajta...**

Rajta, rajta jó katonák,  
zászlónk lengjen égre.  
Verjük le az ellenséget,  
fusson messze végre!

vagy:

**Weöres Sándor: Megy az úton...**

Megy az úton a katona,  
zúg a vihar, fúj a szél,  
zúg-búg, fúj a szél,  
a katona sose fél.

Mitől félne? Kezibe kard,  
gonoszoknak odavág,  
dírr-durr, odavág,  
sose bántsák a hazát.

**2. kategória: általános iskola alsó tagozata**

**Téma: Huszárok**

**Kossuth Lajos táborában**

**Menetlépés** Kodály Zoltán (Abaúj vármegye)



1. Kos-suth La-jos tá-bo-rá-ban

Két szál ma-jo-rán-na,

Egy szép bar-na ma-gyar hu-szár

Sej, lo-vát ka-ré-lyoz-za.

2. Ne karélyozz magyar huszár.  
Mert leesel róla,  
Nincsen itt a te édesanyád,  
Sej, aki megsiratna.

3. Ne sirasson engem senki,  
Jól vagyok tanítva,  
Sem lépésbe, de sem vágta  
Sej, le nem esek róla.

4. Mert a huszár a nyeregbe  
Bele van teremtve,  
Mint a rozmaring a jó földbe,  
Sej, bele gyökerezve.

irodalmi ajánlás:

*Simai Mihály: Szárnyas lovon három huszár*

Szárnyas lovon három huszár  
minden reggel világra száll.  
Felhőt kaszál, erdőt kuszál,  
vihart habar három huszár.

Szárnyas lovuk csudaráró.  
Csákójuk is csudacsákó.  
Mentéjük a naplemente,  
hegynyereg a lovuk nyerge.

Holdvilág a kapitányuk,  
ezüstkarddal előszáguld.  
Szárnyas lovon mögötte száll  
esténként a három huszár.

### **3. kategória: általános iskola felső tagozata és a nyolcosztályos gimnáziumok első négy évfolyama**

**Téma: Az 1948/49-es forradalom és szabadságharc eseményei**  
**Ki karddal, ki tollal...**

**Most szép lenni katonának**



The image shows a musical score for the song "Most szép lenni katonának". It consists of five staves of music in a single system, written in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The first staff begins with the lyrics "1. Most szép len - ni ka - to - ná - nak,". The second staff continues with "Mert Kos-suth - nak ver - bu - vál - nak." The third staff has "Kos-suth La - jos nem lett vó - na,". The fourth staff has "Ka - to - na se let - tem vó - na,". The fifth and final staff concludes with "Él - jen, él - jen a nem - zet!".

2. Gyere, pajtás, katonának,  
Téged tesznek kapitánynak,  
Pár esztendő nem a világ,  
Éljen a magyar szabadság.  
Éljen, éljen a nemzet!

3. Akkor megyek katonának.  
Ha leányok verbuválnak,  
Pántlikába kardot rátnak,  
Akkal tudom le sem vágnak.  
Éljen, éljen a nemzet!

**irodalmi ajánlás:**

***Petőfi Sándor: Nemzeti dal***

Talpra magyar, hí a haza!  
Itt az idő, most vagy soha!  
Rabok legyünk, vagy szabadok?  
Ez a kérdés, válasszatok! -  
A magyarok istenére  
Esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább  
Nem leszünk!

Rabok voltunk mostanáig,  
Kárhozottak ősapáink,  
Kik szabadon éltek-haltak,  
Szolgaföldben nem nyughatnak.  
A magyarok istenére  
Esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább  
Nem leszünk!

Sehonnai bitang ember,  
Ki most, ha kell, halni nem mer,  
Kinek drágább rongy élete,  
Mint a haza becsülete.  
A magyarok istenére  
Esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább  
Nem leszünk!

Fényesebb a láncnál a kard,  
Jobban ékesíti a kart,  
És mi mégis láncot hordunk!  
Ide veled, régi kardunk!  
A magyarok istenére  
Esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább  
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz,  
Méltó régi nagy híréhez;  
Mit rákentek a századok,  
Lemossuk a gyalázatot!  
A magyarok istenére  
Esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább  
Nem leszünk!

Hol sírjaink domborulnak,  
Unokáink leborulnak,  
És áldó imádság mellett  
Mondják el szent neveinket.  
A magyarok istenére  
Esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább  
Nem leszünk!

#### 4. kategória: középiskola

**Téma: Szabadság**

**Kecskemét is kiállítja**

**Menetlépés** Bartók Béla (Pest vármegye)



1. Kec-ke-mét is ki-ál-lít-ja nyal-ka ver-bunk-ját,  
Csár-da e-lőtt ki is tű-zi ve-res zász-la-ját.  
-Gyer-tek i-de fi-a-ta-lok, tes-sék be-áll-ni,  
Nyolc esz ten-dő nem a vi-lág, le-het pró-bál-ni!

2. A kardomnak markolatja tiszta ezüsből.  
Ki van rakva csillagokkal, nem öntött rézből.  
Ha erre a nap reásüt, de szépen fénylik.  
Mellette sok édesanya sírva könnyezik.

vagy

## Gábor Áron rézágyúja

**Tempo giusto**



1. Gá - bor Á - ron réz - á - gyú - ja fel van vi - rá - goz - va.  
In - dul - nak már a tü - zé - rek mesz - sze a ha - tár - ba.  
Ne - ház a réz - á - gyú: föl - szánt - ja a he - gyet, völ - gyet.  
É - des ró - zám Is - ten vé - led, el kell vál - nom tő - led.

### irodalmi ajánlás

#### *Petőfi Sándor: A szabadsághoz*

Oh szabadság, hadd nézzünk szemedbe!  
Oly sokáig vártunk rád epedve,  
Annyi éjen által, mint kísértet,  
Bolygott lelkünk a világban érted.

Kerestünk mi égen-földön téged  
Egyetlenegy igaz istenséget,  
Te vagy örök, a többi mind bálvány,  
Mely leroskad, egy ideig állván.

S mégis mégis számkivetve voltál,  
Mint a gyilkos Kain bujdokoltál,  
Szent nevedet bitóra szögezték,  
Érkezésedet hóhérok lesték.

Megszünt végre hosszú bujdosásod,  
Sírba esett, ki neked sírt ásott,  
Bevezettünk, s uralkodás végett  
Elfoglaltad a királyi széket.

Te vagy a mi törvényes királyunk,  
Trónusodnál ünnepelve állunk,  
Körülötted miljom s miljom fáklya,  
Meggyúlt szíveink lobogó lángja.

Oh tekints ránk, főséges szabadság!  
Vess reánk egy éltető pillantást,

Hogy erőnk, mely fogy az örömláztól,  
Szaporodjék szemed sugarától.

De, szabadság, mért halvány az orcád?  
Szenvedésid emléke szállt hozzád?  
Vagy nem tettünk még eleget érted?  
Koronádat a jövőtül félted?

Ne félj semmit, megvédünk... csak egy szót,  
Csak emeld föl, csak mozdítsd meg zászlód,  
S lesz seregéd ezer és ezernyi,  
Kész meghalni vagy diadalt nyerni!

S ha elesnénk egy szálig mindnyájan,  
Feljövünk a sírbul éjfél tájban,  
S győztes ellenségednek megint kell  
Küzdeni... kísértő lelkeinkkel!

*(Pest, 1848. március 27-e előtt.)*

vagy

***Petőfi Sándor: Föltámadott a tenger...***

Föltámadott a tenger,  
A népek tengere;  
Ijesztve eget-földet,  
Szilaj hullámokat vet  
Rémítő ereje.

Látjátok ezt a táncot?  
Halljátok e zenét?  
Akik még nem tudátok,  
Most megtanulhatjátok,  
Hogyan mulat a nép.

Reng és üvölt a tenger,  
Hánykódnak a hajók,  
Súlyednek a pokolra,  
Az árboc és vitorla  
Megtörve, tépve lóg.

Tombold ki, te özönvíz,  
Tombold ki magadat,  
Mutasd mélységes medred,  
S dobáld a fellegekre  
Bőszült tajtékodat;

Jegyezd vele az égre  
Örök tanúságúl:  
Habár fölül a gálya,  
S alúl a víznek árja,  
Azért a víz az úr!

Pest, 1848. március 27–30.

vagy:

**Juhász Gyula: Petőfi**

Szabadság, dicsőség: két csillagod ez volt  
Most borús fölöttünk a szép magyar mennybolt,  
De lesz majd ragyogó, amilyen még nem volt!  
Petőfi, Petőfi: te vagy a vezérünk,  
Sötét éjszakában ragyogó reményünk,  
Ha te maradsz velünk, nem lesz soha végünk!  
Haza és szabadság: ezért imádkoztál,  
Hőse, vértanúja e kettőnek voltál,  
A neved ma zsoltár, a sírod ma oltár!

## 5. kategória: speciális alapiskola

**Téma: Így emlékezünk mi az 1948-as szabadságharcra és forradalomra**

### Huszárgyerek

**Tempo giusto**



1. Hu-szár- gye-rek, hu-szár - gye-rek sze-re - ti a tán - cot,  
Az ol - da-lán, az ol - da-lán csör - ge-ti a kar - dot.  
Ha csör - ge-ti, hadd csör-ges - se, peng-jen sar-kan - tyú - ja:  
Kos-suth La-jos ver-bunk-ja a mu-zsi - kál - ta - tó - ja.

3. Falu végén, falu végén szépen muzsikálnak,  
Oda hívnak engemet is magyar katonának,  
Be is állok a verbunkba, ha már verbuválnak,  
Elmegyek a pajtásimmal jó lovas huszárnak.



3. Szép a huszár, szép a huszár, felül a lovára,  
Aranymente a hátára, kard az oldalára.  
Virágsokor a csákóján, úgy megy a csatába.  
Ne sírj, rózsám, megtérek még a szabad hazába

**irodalmi ajánlás:**

**Weöres Sándor: Nincs szebb a virágnál...**

Nincs szebb a virágnál,  
szép szál katonánál,  
libegő, lebegő  
zászló lobogásnál.

Jön már, jön a század!  
Nézd a katonákat!  
Fegyverük, vaskezük  
védik a hazánkat.

***Donászy Magda: Március 15-ére***

Zászlók díszítik ma  
az utcákat végig,  
márciusi szélben  
szállnak fel az égig.

Álljunk meg előttük  
csak egy pillanatra,  
emlékezzünk vissza  
arra a nagy napra!

Az a nap a népnek  
szabadságot adott,  
mi sem felejtjük el  
azt a dicső napot.

**A pályamunkákat A/4-es, A/3-as méretben is el lehet készíteni,  
szabadon választott technikával. Az alkotásokat nem szükséges paszpartuzni.**